MUTLULUK HORMONLARI

• DOPAMİN • SEROTONİN • ENDORFİN • OKSİTOSİN

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ FEN VE EDEBİYAT FAKÜLTESİ
KİMYA BÖLÜMÜ
BERNA GÜÇLÜ 202110105038
DANIŞMAN : DOÇ. DR SEMRA IŞIK

1.DOPAMİN

Ödül ve Motivasyon Molekülü

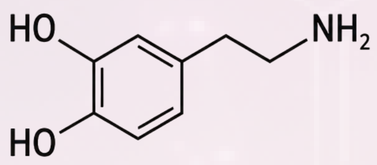

Kimyasal Formül: $C_8H_{11}NO_2$

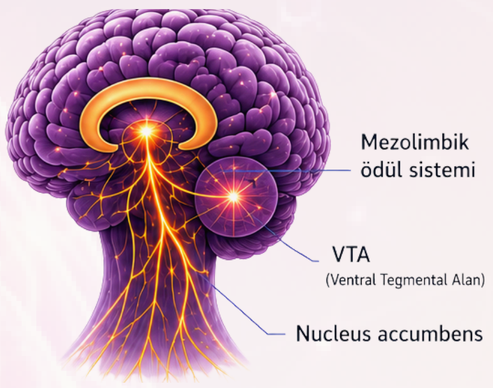

SENTEZ YOLU

Fenilalanin → Tirozin → L-DOPA → Dopamin

BEYİNDEKİ GÖREVLERİ

- Ödül ve haz duygusunu oluşturur.
- Motivasyonu ve isteği sağlar.
- Öğrenme ve hafızada rol oynar.
- Hareket kontrolünü düzenler.

EKSİKLİĞİNDE

- Motivasyon kaybı
- Depresyon
- Parkinson hastalığı belirtileri

FAZLALIĞINDA

- Bağımlılık davranışları
- Anksiyete
- Psikoz riski artışı

ARTTIRAN FAKTÖRLER

Egzersiz · Hedefler belirlemek · Sağlıklı beslenme · Yeterli uyku

2.SEROTONİN

Huzur ve Denge Molekülü

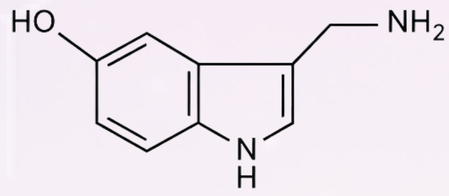

Kimyasal Formül: $C_{10}H_{12}N_2O$

Serotoninin yaklaşık %90'ı bağırsakta sentezlenir.

SENTEZ YOLU

Triptofan → 5-Hidroksitriptofan → Serotonin

BEYİNDEKİ GÖREVLERİ

- Ruh halini dengeler.
- Anksiyete ve stresi azaltır.
- Uyku düzenini sağlar.
- İştah ve sindirimi düzenler.

EKSİKLİĞİNDE

- Depresyon
- Kaygı bozuklukları
- Uyku problemleri

ARTTIRAN FAKTÖRLER

Güneş ışığı · Dengeli beslenme · Meditasyon · Sosyal ilişkiler

3.ENDORFİN

Doğal Ağrı Kesici

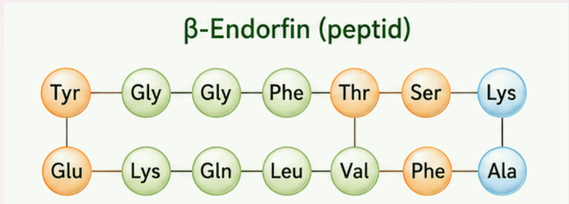

SENTEZ YOLU

POMC → ACTH → β-Endorfin

BEYİNDEKİ GÖREVLERİ

- Ağrı hissini azaltır.
- Stresi azaltır.
- Keyif ve his sağlar.
- Bağışıklık sistemini destekler.

EKSİKLİĞİNDE

- Ağrı eşiğinde düşüş
- Stres ve kaygı artışı
- Halsizlik ve yorgunluk

ARTTIRAN FAKTÖRLER

Egzersiz · Müzik · Gülmek · Baharatlı yiyecekler

4.OKSİTOSİN

Aşk ve Bağlanma Hormonu

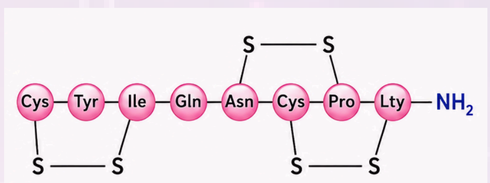

SENTEZ YOLU

Hipotalamus → Oksitosin öncül peptidi → Oksitosin

BEYİNDEKİ GÖREVLERİ

- Bağlanma ve güven duygusunu arttırır.
- Sosyal ilişkiyi güçlendirir.
- Doğum ve emzirmeyi kolaylaştırır.
- Stresi azaltır.

EKSİKLİĞİNDE

- Sosyal çekilme
- Güven duygusunda azalma
- İlişki problemleri

ARTTIRAN FAKTÖRLER

Sarılmak · Göz teması · Sevgi gösterenleri · Dokunmak

BEYİNDE MUTLULUK AĞI

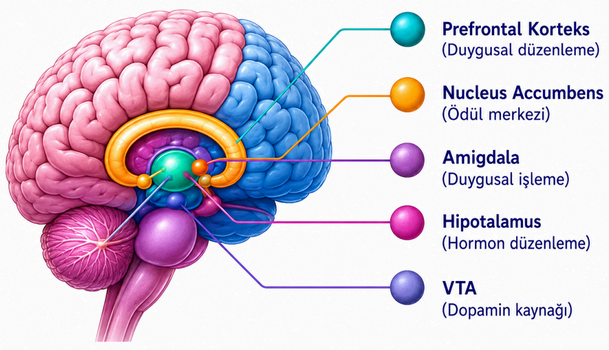

Bu bölgeler birlikte çalışarak motivasyonumuzu, ruh halimizi ve sosyal davranışlarımızı düzenler.

MUTLULUK HORMONLARINI ARTIRAN YAŞAM ALIŞKANLIKLARI

DENGESİZLİKLERİN SONUÇLARI

DEPRESYON
Ruh hali düşüklüğü, umutsuzluk, isteksizlik ve hayattan zevk alamama.

ANKSİYETE
Sürekli endişe, huzursuzluk, aşırı düşünme ve panik atağa yatkınlık.

KRONİK AĞRI
Baş, sırt, kas ve eklem ağrılarında artış, ağrı eşiğinde düşüş.

UYKU BOZUKLUKLARI
Uykuya dalmada zorluk, sık uyanma, yüzeysel uyku ve sabah yorgunluğu.

ENERJİ DÜŞÜKLÜĞÜ
Yorgunluk, halsizlik, düşük motivasyon ve zihinsel performansta azalma.

SOSYAL İZOLASYON
İçe kapanma, insanlardan uzaklaşma ve yalnızlık hissi.

KİLO DEĞİŞİKLİKLERİ
Ani kilo alımı veya kaybı, iştah değişiklikleri ve metabolik dengesizlikler.

BAĞIŞIKLIK ZAYIFLIĞI
Hastalıklara daha yatkınlık, iyileşme süresinde uzama, enfeksiyon riskinde artış.

ODAKLANMA GÜÇLÜĞÜ
Dikkat dağınıklığı, unutkanlık, öğrenme güçlüğü ve verimlilik kaybı.

METABOLİK SORUNLAR
İnsülin direnci, kan şekeri dengesizlikleri ve sindirim problemleri.

BİLİMSEL GERÇEKLER

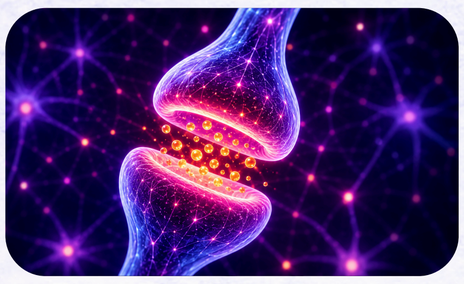

Dopamin, beynin ödül sistemi üzerinden motivasyonu ve öğrenmeyi güçlendirir.

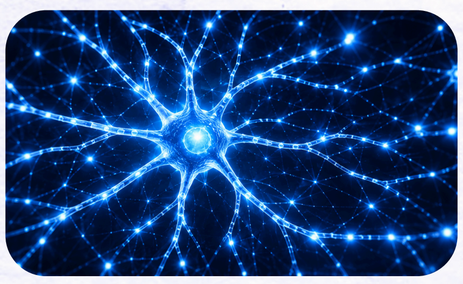

Serotonin, ruh hali ve uyku düzeninde kilit rol oynar. %90' ı bağırsakta üretilir.

Endorfin, yoğun egzersiz sırasında salınarak doğal bir ağrı kesici görevi görür.

Oksitosin, sosyal bağları güçlendirir ve güven duygusunu arttırır.

Bu hormonların dengesi, zihinsel ve fiziksel sağlığın temelini oluşturur.

"Mutluluk peşinden koşularak elde edilmez; anlamlı bir yaşamın doğal sonucudur."
— Viktor Frankl

KAYNAKLAR

Bear, M. F., Connors, B. W., & Paradiso, M. A. (2018). Neuroscience: Exploring the Brain (4th ed.). Wolters Kluwer.
Stahl, S. M. (2021). Stahl's Essential Psychopharmacology (5th ed.). Cambridge University Press.
Feldman, R. (2017). The neurobiology of human attachments. Trends in Cognitive Sciences, 21(2), 80–99.
McMahon, S. B., & Koltzenburg, M. (2013). Wall and Melzack's Textbook of Pain (6th ed.). Elsevier.
National Institutes of Health (NIH). (2022). The Science of Happiness and Well-Being.
Harvard Medical School. (2022). The role of dopamine, serotonin, oxytocin, and endorphins in well-being.